

# MAJANDUSAASTA ARUANNE

**aruandeaasta algus:** 01.01.2018

**aruandeaasta lõpp:** 31.12.2018

**sihtasutuse nimi:** Sihtasutus Junior Achievement Eesti

**registrikood:** 90000587

**tänavatänu nimi,** A. Lauteri tn 3  
**maja ja korteri number:**

**linn:** Tallinn

**maakond:** Harju maakond

**postisihthumber:** 10114

**telefon:** +372 5030477, +372 6210998

**e-posti aadress:** junior@ja.ee

**veebilehe aadress:** www.ja.ee

## Sisukord

|                                                                    |    |
|--------------------------------------------------------------------|----|
| Tegevusaruanne                                                     | 3  |
| Raamatupidamise aastaaruanne                                       | 21 |
| Bilanss                                                            | 21 |
| Tulemiaruanne                                                      | 22 |
| Rahavoogude aruanne                                                | 23 |
| Netovara muutuste aruanne                                          | 24 |
| Raamatupidamise aastaaruande lisad                                 | 25 |
| Lisa 1 Arvestuspõhimõtted                                          | 25 |
| Lisa 2 Raha                                                        | 26 |
| Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed                                        | 27 |
| Lisa 4 Varud                                                       | 27 |
| Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad                            | 28 |
| Lisa 6 Materiaalsed põhivarad                                      | 28 |
| Lisa 7 Kasutusrent                                                 | 28 |
| Lisa 8 Võlad ja ettemaksed                                         | 29 |
| Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused              | 29 |
| Lisa 10 Annetused ja toetused                                      | 31 |
| Lisa 11 Tulu ettevõtlusest                                         | 31 |
| Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud | 31 |
| Lisa 13 Tööjõukulud                                                | 31 |
| Lisa 14 Seotud osapooled                                           | 32 |
| Aruande allkirjad                                                  | 33 |
| Vandeaudiitori aruanne                                             | 34 |

# **JUNIOR ACHIEVEMENT EESTI 2018. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANNE**

Majandusaasta

1. jaanuar 2018 – 31. detsember 2018

|                  |                                          |                                                |  |
|------------------|------------------------------------------|------------------------------------------------|--|
| Aadress          | Lauteri 3, 10114 Tallinn                 |                                                |  |
| Registrikood     | 90000587                                 |                                                |  |
| Tegevjuht        | Kersti Loor                              |                                                |  |
| Sidevahendid     | Tel                                      | 6210 998                                       |  |
|                  | e-post                                   | <a href="mailto:junior@ja.ee">junior@ja.ee</a> |  |
| Põhitegevusala   | Majandus- ja ettevõtlusõppe korraldamine |                                                |  |
| Ettevõtluse vorm | Sihtasutus                               |                                                |  |

## Sisukord

|                                           |    |
|-------------------------------------------|----|
| JA Eesti 2018. aasta tegevusaruanne ..... | 3  |
| JA Eesti tegevus ja areng .....           | 3  |
| JA Eesti töötajad ja juhtimine .....      | 5  |
| Rahastamine ja projektid .....            | 6  |
| Õppematerjal .....                        | 9  |
| Koolitused ja üritused õpetajatele .....  | 9  |
| Eesti tasand .....                        | 9  |
| Rahvusvaheline tasand .....               | 10 |
| Koolitused ja üritused õpilastele .....   | 10 |
| Eesti tasand .....                        | 10 |
| Piirkondlik tasand .....                  | 13 |
| Rahvusvaheline tasand .....               | 13 |
| Järelkasv .....                           | 14 |
| Koostöö ja toetajad .....                 | 14 |
| Partnerid .....                           | 15 |
| Toetajad .....                            | 16 |
| Eraannetajad .....                        | 16 |
| Vabatahtlikud .....                       | 17 |

# JA EESTI 2018. AASTA TEGEVUSARUANNE

## JA EESTI TEGEVUS JA ARENG

2018. aasta oli JA Eesti jaoks edukas. Laiendasime oma programmide levikut\_2017/18 õppeaasta jooksul jõudsimme 216 Eesti alg-, põhi ja keskkooli ning kutseõppeasutusse. Meie programmide järgi õppis õppeaasta jooksul enam kui 13000 õpilast algklassidest gümnaasiumini. Õpilasfirmade arv oli samuti rekordiline – 384 õpilasfirmat enam kui 100 koolis.

Meie tegevuse põhisuunad on vastavalt põhikirjale ja missioonile majandus- ja ettevõtlusprogrammide arendamine ja õppematerjalide koostamine, majandus- ja ettevõtlusõpetajate ettevalmistus ning täiendkoolitus Eestis ja välismaal; programmiga seotud õpilasürituste korraldamine ning ühiskonna teavitamine ettevõtlushariduse vajalikkusest. Senisest enam oleme pööranud oma tähelepanu kutsekoolidele ning eriti õpilasfirma programmile kutseõppes.

Aasta parimaks õpilasfirmaks krooniti ÕF sEst Tallinna Reaalkoolist. Eesti parim õpilasfirma 2019 galal jagasime ka meie aastaauhindu. Aasta ettevõtlusõpetaja 2018 tiitli pälvis Kohila Gümnaasiumi pikaajaline ettevõtlusõpetaja Margot Sarv, JA Eesti aasta mentor 2018 tiitli sai Marten Palu Pärnust. JA vägeva vilistlase preemia 2018 pälvis Kaarel Kotkas, kes on Internetis isikutuvastuse teenust pakkuva ettevõttega Veriff alles oma vägeva tee alguses.

Aasta suurprojektiks oli uue gümnaasiumi majandusõpiku väljaandmine. Koostöös SEB Panga, EBSi ja paljude teiste ettevõtetega valmis uuendatud ja parandatud majandusõpik õppeaasta alguseks ning jõudis koolidesse septembris. Aasta lõpuks valmis Opiq.ee keskkonnas meie esimene digiõpik, seesama Majandusõpik gümnaasiumile. Opiq-u platvormile viisime ka õpilasfirma tööjuhendi ning edaspidi plaanime platvormi kasutada ka teiste õppematerjalide digiteerimiseks.

Kolmandat aastat oleme Haridus- ja Teadusministeeriumi Euroopa Sotsiaalfondist rahastatava ettevõtlusõppe arendamise programmi Edu ja Tegu partneriks. Edu ja Tegu programmi eesmärk on ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe arendamine kõigil haridustasemetel. Olles programmi partner, panustame ettevõtlusõppe programmide arendamisse ja ettevõtlusõppe leviku laiendamisse. Edu ja Tegu programmi rahastatakse kolme aasta jooksul (2016-2018) JA Eesti arendustegevusi, õpetajate metoodilisi ja täienduskoolitusi ning õpilaste koolitusi ja võistlusi, seega olulist osa meie põhitegevusest

2018. aastal jätkasime rahvusvahelist koostööd õpilasfirma programmis lähiriikidega Interreg Central Baltic projekti raames: Eesti, Soome, Rootsi ja Läti õpilasfirmad tegid omavahelist koostööd ning JA organisatsioonid nendes riikides jagasid omavahel parimaid praktikaid ja metoodikat. Aasta jooksul tegutses 22 rahvusvahelist õpilasfirmat. 2018. aasta detsembris võtsime projekti tulemused ja saavutused kokku Tallinnas toimunud projekti lõppkonverentsil: 55 kooli 480 õpilast löid projekti jooksul 76 ühist õpilasfirmat.

Interreg Central Baltic projekt on lõppenud. Tegevusi püüame jätkata väiksemas mahus konverentsidega ja laatade avamisega naabritele. Näiteks korraldasime novembri alguses Tallinnas Norden projekti raames nelja riigi – Eesti, Soome, Läti ja Leedu konverentsi „Sustainopreneurship – easier done than said“, kus samuti pandi alus õpilasfirmade rahvusvahelisele ühistööle.

Huvi ettevõtlusõppe vastu koolides ja ühiskonnas on jätkuvalt kasvav, millele aitab kaasa ka eelpool nimetatud Edu ja Tegu programm. Uusi õpetajaid on koolitatud rekordarv ning 2017/18 õppeaastal kasvas tegutsevate õpilasfirmade arv jõudis 384ni (eelnend aastal 326). Õpilasfirmade arv kasvas gümnaasiumiastmes, aga samuti ja eriti hoogsalt kutsehariduses, kus programm oli kasutuses 9 kutsekoolis. JA õpetajaskond on kasvanud ning 2018 aastal korraldasime populaarse talvekooli Vihula mõisas ning suvekooli Lammasmäe puhkekeskuses.

Rõõm on märkida, et kasvanud on erasektori toetus JA Eestile, seda nii eraisikute kui ka ettevõtete hulgas.

**2017/2018. õppeaastal õppis JA Eesti programmide järgi ligi 13529 õpilast 216 erinevas koolis.**

Haridustasemete järgi jaotusid õppurid järgnevalt:

Põhikooli I-II astmes 4204 õpilast 70 koolis

Põhikooli III astmes 2832 õpilast 96 koolis

Gümnaasiumis 6493 õpilast 123 koolis

Loodi 384 õpilasfirmat 105 koolis (sh 9 kutsekooli)

JA programmist Töövarjupäev võttis 2018. aastal osa umbes 3000 noort.

## JA EESTI TÖÖTAJAD JA JUHTIMINE

JA Eesti **nõukogu** koosseisus 2018. aastal muudatusi ei toimunud. Nõukogu jätkas 7-liikmelisena: Rein Loik (esimees), Ene Andrushevitsus, Kristine Ross, Peeter Tohver, Paavo Pilv, Oliver Peek ja Ivar Jegerson.

JA Eesti ei maksa oma nõukogu liikmetele palka.

JA Eesti kasutab oluliste õppemetoodiliste küsimuste otsutamiseks **nõukoja** abi. JA õpetajate nõukotta kuuluvad aktiivsed ja kogemustega õpetajad kõigist maakondadest. 2018. aastal tegutsesid nõukoja liikmetena Silja Enok, Tõnu Erin, Kaire Jõe, Sirje Kasendi, Reelika Lepik, Margit Luts, Elbe Metsatalu, Ene Saar, Margot Sarv, Krista Savitsch, Niina Sidorenko, Mari Suurväli, Jelena Vassiljeva, Angela Leppik, Karmo Kurvits, Ülle Seevri, Kaia Tamm, Reet Bobõlski, Janeli Virnas, Maria Sikk.

**Juhatus** on kaheliikmeline: Epp Vodja ja Kersti Loor võrdse esindusõigusega. Tegevjuhi kohustusi täidab alates 1. veebruarist 2018 Kersti Loor, Epp Vodja ona juhatuse liige ja arendusjuht.

Põhitöötajate hulgas 2018. aastal muudatusi ei toimunud. 2018. aasta keskmine töötajate arv oli kaheksa. JA Eestis töötasid kogu aasta jooksul Liis Metsatalu õpilasfirma programmi koordinaatorina, Maria Abel ürituste juhina, Merike Elmik koolitusjuhina (0,85 töökoormusega), Aljona Kantor IT-juhina (0,8 koormusega), Elbe Metsatalu programmijuhina (0,85 töökoormusega), Roger Linask projektijuhina (osalise töökoormusega).

## RAHASTAMINE JA PROJEKTID

2018. aastal olid rahavood stabiilsed. CBewB projekti väljamaksed laekusid plaanipäraselt, rahastus Edu ja Tegu programmist oli võrreldes eelnevate aastatega suurem. Taotlesime ja saime rahastust mitmetest väikeprojektidest.

Kasumiaruannet lugedes tuleks silmas pidada, et mitmete välisprojektide puhul ei kajastu tulud ja kulud samas perioodis. Tehtud kulutused kompenseeritakse mõnikord alles enam kui aastase hilinemisega. Tulud tekivad siis, kui olulised tingimused on täidetud ja aruanne heaks kiidetud, seetõttu kajastuvad tulud sageli hilisemas perioodis kui kulud.

Jätkasime ja süvendasime koostööd SEB Pangaga, kes on meie suurim rahastaja ettevõtetest. Jätkasime koostööd Graanul Investi ning Coca-Cola HBC Eestiga. Coca-Colaga teeme koos projekti Youth Empowered, mis koosneb õppeaasta avaüritusest ning järgnevatest koolitustest õpilasfirmadele.

Uue majandusõpiku andsime välja üksnes SEB Panga ja paljude teiste ettevõtete rahastusel.

Projektid, mille toel viisime 2018. aastal läbi tegevusi, on järgmised:

1. CBewB (Central Baltic Enterprises without Borders) on projekt, mida rahastab Interreg Central Baltic programm Euroopa Regionaalarengufondist. Projekti eesmärk on Eesti, Läti, Soome ja Rootsi ühisõpilasfirmade loomine, et anda noortele rahvusvahelise äri kogemust. Projekti periood on september 2015 kuni aprill 2019. Selle aja jooksul luuakse vähemalt 50 hästitoimivat rahvusvahelist ühisõpilasfirmat.  
Kolme õppeaasta jooksul 2015 – 2018 loodi 74 õpilasfirmat 55 kooli õpilaste osalusel. Kokku osales programmis 480 noort.
2. Ettevõtlusõppe programm Edu ja Tegu, mida rahastab 85% Euroopa Sotsiaalfond ja 15% Haridus- ja Teadusministeerium.  
2018. aastal koolitati Edu ja Tegu programmi raames erinevatel haridustasemetel 362 õpetajat, programmist toetati õpilasfirmade liikmete koolituste, õpilasfirmade ja minifirmade võistluste ja põhikooli õpilaste võistluse Creatlon läbiviimist, samuti rahastati JA Eesti töötajate panustamist Edu ja Tegu tööühmades ja JA Eesti programmide arendamist.
3. Eesti-Gruusia arengukoostöö projekt „Ettevõtlusõppe arendamine Gruusia koolisüsteemi loomulikuks osaks“. Projekti periood juuli 2017 – märts 2019, rahastaja EV välisministeerium arengukoostöö programmist. 2018. aasta alguses osales Gruusia õpilasfirma Skill Board Eesti õpilasfirmade laadal; mais käisid JA Eesti koolitajad Gruusias konsulteerimas Gruusia aasta parima õpilasfirma ettevalmistamist Euroopa võistluseks; juuni alguses toimus Gruusia koolitajate õppereis Eestisse; suvel rahastasime projektist Gruusia parima õpilasfirma osavõttu Euroopa võistlusest Serbias; oktoobris toimus JA Eesti koolitajate visiit Gruusiasse, mille käigus viidi läbi mini-minifirma programmi koolitus, mitu koolitust JA Gruusia õpetajatele aktiivtegevuste ja õpilasfirmade turunduse ja

müügi teemadel, konsulteeriti JA Gruusia erinevate piirkondade töötajaid; detsembris rahastasime projektist JA Gruusia juhi Eka Gegeshidze osavõttu JA Euroopa aastakonverentsist Maltal.

4. It's My Future – projekt e-õppe mooduli väljatöötamiseks JA Eesti põhikooli III astme programmi „Mina ja ettevõtlus“ rakendamiseks Projekti periood on 01.10.2015 - 31.07.2018, rahastajaks Erasmus+ programm. 2018. aastal olid materjalid valmis ning me pakume neid koos teiste põhikooli programmidega koolidele.
5. Haridus- ja Teadusministeerium  
Majandusolümpiaadi lõppvoorude korraldamine ja Eesti parima õpilasfirma 2018 ettevalmistus ja osavõtt JA Euroopa õpilasfirmade võistlusest Belgradis Serbias.
6. Norden projekt „Developing attitudes of sustainability and equality in entrepreneurship students“ 01.09 – 30.11.2018 rahvusvahelise konverentsi „Sustainopreneurship – easier done than said“ läbiviimiseks 2.-4. novembril Tallinnas. Konverentsil osales 70 õpilast Eestist, Soomest, Lätist ja Leedust.
7. Tallinna Ettevõtlusamet  
„Rahvusvaheline Eesti õpilasfirmade laad 2018 Tallinnas“ – toetus laada läbiviimiseks 10. veebruaril Tallinnas.
8. Hasartmängumaksu Nõukogu. Projekt „Eesti õpilasifirmade laad 2018“ nimetatud sündmuse läbiviimiseks.
9. Osalemine partnerina JA Aserbaidžaaani projektis „Modernizing the Education System in Azerbaijan through the Involvement of Civil Society and the Introduction of Inclusive Education“, mida rahastab Euroopa Komisjon.  
Projekti periood: oktoober 2018 – märts 2021. 2018. aastal moodustati projekti juhtkomitee ning alustati tegevuste planeerimist ja JA Aserbaidžaaani Eesti õppereisi ettevalmistamist.

#### **JA Eesti töötajate osalemine välismaistel koolitustel ja projektikohtumistel:**

1. 9. märtsil külastasid Roger Linask ja Maria Abel koos õpilastega Soome CBEwB laata.
2. 11. märtsis osales Epp Vodja Valencias Eeureso aastakoosolekul.
3. 9.-11. aprillil võtsid Läti õpilasfirmade festivalist osa Epp Vodja, Kersti Loor, Roger Linask, Maria Abel ja Elbe Metsatalu koos 11 õpetaja ja õpilastega.
4. 16.-21. aprillil käis Liis Metsatalu õpetajate ja ettevõtlusõppe edendajate õppereisil Taanis, mille organiseeris SA Innove Edu ja Tegu programmist. Külastati erinevaid koole ja tutvuti Taani innovatsiooni- ja ettevõtlusõppe süsteemiga.

5. 16.-17. mail käisid Epp Vodja, Liis Metsatalu, Roger Linask, Maria Abel ja Elbe Metsatalu Rootsi õpilasfirmade laadal koos õpilaste ja õpetajatega CBewB programmi raames.
6. 4.-6. juuni käis Epp Vodja Gruusias koolitamas Gruusia parimat õpilasfirmat.
7. 16.-19. juulil toimus Belgradis Serbias Company of the Year Competition 2018, millel osales Eesti parim õpilasfirma sEst. Võistlusel käisid kaasas JA Eesti töötajad Epp Vodja ja Kersti Loor.
8. 22. augustil käis Epp Vodja Riias koolitamas Läti õpetajaid JA Latvia kutsel.
9. 24.-25. oktoobril osalesid Epp Vodja ja Roger Linask CBewB projekti koosolekul, et arutada projektipartneritega lõppkonverentsi ja projekti tulemusi.
10. 14.-15. novembril osalesid Epp Vodja ja Roger Linask Interreg Central Baltic Programmi aastakonverentsil Turus, kus erinevad programmist rahastatud projektid tutvustasid oma tulemusi.
11. 10.-17. oktoobril käis JA Eesti spetsialistide delegatsioon Epp Vodja, Kersti Loor, Elbe Metsatalu ja Aljona Kantor koolitamas Gruusia õpetajaid ja õpilasi ning konsulteerimas JA Gruusia organisatsiooni.
12. 6.-8. novembril käis Liis Metsatalu Viinis, kus osales Euroopa ettevõtlike koolide tänuüritusel. Eestist kuulutati aasta ettevõtlikuks kooliks Kuressaare Ametikool, kelle esindajad olid samuti üritusel.
13. 4.-7. detsembril osalesid JA Euroopa aastakonverentsil Maltal Kersti Loor ja Maria Abel. Toimus JA strateegia arutelu, tutvustati uusi programme, toimus tegevjuhtide koosolek. Samaaegselt oli JA Euroopa üldkoosolek, millest võttis osa JA Eesti nõukogu liige Ivar Jegerson. JA Eestile anti üle Model Organisation 2018 tiitel ja pikaajalise silmapaistva töö eest JA Europe Bata Quality Award.

## ÕPPEMATERJAL

2018. aastal andsime välja järgmised õppematerjalid:

1. Gümnaasiumi majandusõpik koostöös EBS-i ja SEB-ga. Paberõpiku kõrval valmis ka digiõpik opiq.ee keskkonnas.
2. Õpilasfirma programmi elektrooniline tööjuhend õpilasele ja õpetajale eesti keeles opiq.ee platvormil.
3. Õpilasfirma programmi tööjuhend õpilasele ja õpetajale eesti keeles, trükiversioon.
4. Mini-minifirma programmi elektrooniline juhend opiq.ee platvormil.
5. Alklasside programmi „7 sammu“ materjalide täiendamine.

## KOOLITUSED JA ÜRITUSED ÕPETAJATELE

### Eesti tasand

Üks JA Eesti põhitegevusi on majandus- ja ettevõtlusõpetajate koolitus. Erinevate JA programmide **metoodilistel koolitustel** osales 2018. aasta jooksul 312 õpetajat ja juhendajat sh õpilasfirma programmi metoodilise koolituse läbis 145 uut juhendajat. Suur kasv toimus õpilasfirma programmi koolitustes, kuna viisime läbi kutseõppeasutustele sisekoolitusi. Aasta jooksul viisime läbi seitse õpilasfirma programmi koolitust. Alklasside programmi „7 sammu“ koolitusi viisime aasta jooksul läbi viis ja „Mini-minifirma“ programmi koolitusi ühe. Põhikooli kolmanda astme programmi „Mina, majandus ja ettevõte“ koolitusi toimus kolm. Enamik JA programmide metoodilistest koolitustest toimus Edu ja Tegu programmi rahastusel.

Majandus- ja ettevõtlusõpetajatele korraldasime aasta jooksul ka mitmeid täiendkoolitusi.

Majandus- ja ettevõtlusõpetajate talvekool toimus Vihula mõisas 4.-5. jaanuaril. Spetsialistid statistikaametist ja maksuametist jagasid värskemat infot, oluline oli õpetajalt-õpetajale kogemuste jagamine. Talvekoolis osales 58 õpetajat.

Suvekool toimus Lammasmäe puhkekeskuses 27.-29. juunil. Suvekooli põhiteema oli, kuidas ehitada ideid, aga loomulikult käsitlesime ka teisi põnevaid õppevõimalusi õpetajatele. Suvekoolis osales 48 õpetajat.

Sügisel katsetasime uut täiendkoolitust õpilasfirma juhendajate, kes vajavad rohkem tuge alustamisprotsessis. Koolitus „Alustan julgelt õpilas- ja minifirma juhendamist“ toimus 28.-29. septembril Kubija loodusspaas. Osales 19 õpetajat.

Sügisel koolivaheajal 23.-24. oktoobril pakkusime õpetajatele rahvusvahelise koolitajaga täiendkoolitust „How to be a mindful teacher in entrepreneurship?“. Osalejaid 16.

SEB Pank ja Eesti Pank pakkusid rahatarkuse teemalisi koolitusi JA õpetajatele.

## **Rahvusvaheline tasand**

CBEwB (Central-Baltic Enterprises without Borders) projekti käigus on projektis osalevate õpilasfirmade juhendajad võtnud osa erinevatest projekti üritustest Soomes, Rootsis ja Lätis.

CBEwB õpetajate konverentsil Riias 9.-11. aprillil osales 6 õpetajat

CBEwB õpetajate konverentsil Stockholmis 16.-17. mail osalesid 20 Eesti õpetajat ja mentorit.

Koos Liis Metsataluga käis Innove organiseeritud õppereisil Taanis JA õpetaja Reet Bobõlski.

## **KOOLITUSED JA ÜRITUSED ÕPILASTELE**

### **Eesti tasand**

#### **1. KOOLITUSED ÕPILASFIRMADE LIIKMETELE**

Ja Eesti pakub koostöös ettevõtetega koolitusi õpilasfirmade liikmetele, kuna nii hoiame programmi kvaliteeti ja tagame ühtlasema programmi taseme igas piirkonnas, sõltumata õpetaja tugevusest või kogemustest. Koolitame õpilasi turunduse ja müügi, tootearenduse, raamatupidamise, juhtimise ja personalitöö alal. 2018. aastal toimusid koolitused Tartus, Tallinnas ja Pärnus. 2017/18 õppeaasta kolmas koolitus õpilasfirmadele toimus 13. jaanuaril Tallinnas ja sellel osales 115 õpilast.

2018/19 õppeaastal muutsime natuke õpilasfirmade koolituse formaati, lisades turundus-, juhtimise, raamatupidamise ja tootearenduse koolitusele ka ettevõttekülastuse. Esimese koolituse õpilasfirmadele viisime läbi 16. novembril Tallinnas. Novembri koolitusel osales 155 õpilast.

Pärnu koolitus, mis toimus traditsiooniliselt enne Pärnu õpilasfirmade laata 7. detsembril, oli samuti populaarne. Koolitusel osales 95 õpilast.

Õpilasfirmade liikmete koolituste uus formaat õpilastele meeldis ja plaanime seda jätkata ka edaspidi. Sel korral tegime koostööd paljude erinevate ettevõtetega, aga sügavamalt Coca-Cola HBC-ga, kelle töötajad viisid läbi juhtimise ja personalitöö töötoad ning Southwestern Advantage'iga, kelle spetsialistid viisid läbi müügikoolitused.

#### **ÕPILASFIRMADE ESINEMISKOOLITUSED**

28. aprillil korraldasime Tallinnas õpilasfirmade võistluse eelse esinemiskoolituse. Koolitus tagab parema ettevalmistuse võistluseks ning esinemiste ühtlasema taseme. Koolitusest võttis osa 16 noort ja neid koolitas Margit Raid.

## **2. EESTI ÕPILASFIRMADE LAAT**

10. veebruaril korraldasime Eesti õpilasfirmade laada 2018. Eesti õpilasfirmade laad on praktilise müügikoolitusena oluline õpilasfirma programmi osa, millest on oodatud osa võtma kõik Eesti õpilasfirmad. Kuna laad on paisunud väga suureks, korraldame juba mitmel aastal laada samaaegselt kahes kaubanduskeskuses – Kristiine ja Rocca al Mare keskustes. Õpilasfirmade hajutamine kahe keskuse vahel vähendab nendevahelist konkurentsi ning parandab osalejate müügitulemusi. Laadal osales kokku ligi 260 õpilasfirmat, neist 119 Rocca al Mare keskuses ning 140 Kristiines. Osalejaid oli ka välisriikidest: üks õpilasfirma Gruusiast, neli Itaaliast ning 17 Eesti, Soome, Rootsi ja Läti ühisõpilasfirmat.

Parimad valiti välja mitmetes kategooriates ning mõlemas kaubanduskeskuses eraldi.

## **3. VABARIIKLIK MAJANDUSOLÜMPIAAD**

Olümpiaadi piirkonnavoored toimusid 8. märtsil üheaegselt 15 maakonnas ja suuremas linnas. Osales 177 õpilast. Juba mitmel aastal on majandusolümpiaad samas formaadis, et lisaks teooriaosale tuleb noortel lahendada ettevõtlusalane kompleksülesanne. Mõlemad osad viiakse läbi internetipõhiselt.

6. aprillil toimunud lõppvooru kutsus olümpiaadikomisjon 41 õpilast.

## **4. CREATLON 7.-9. KLASSILE**

Põhikooli ettevõtlusmäng Creatlon on kujunenud arvestatavaks programmiks, millel osalejaid aasta-aastalt enam. Creatloni alustati 2018. aasta sügisel juba üheksandat hooaega ja algusest peale on võistlus toimunud koostöös EBS Gümnaasiumiga. Sari on kolmeosaline: oktoobris toimub majandusteemaline viktoriin, ettevõtlik meeskonnatöö viiakse läbi novembris ja loovülesanne jaanuaris-märtsis.

Majandus- ja ettevõtlusteemalisest viktoriinist ettevõtlusnädala raames 5. oktoobril 2017 võtsid Moodle veebikeskkonna kaudu osa rekordilised 2104 õpilast. Meeskonnamängust novembris võttis osa 32 kuni kolmeliikmelist meeskonda. Kolmandaks ülesandeks, mis tuli lahendada 2018. aasta alguses, oli mõelda välja ja teha tegevusplaan sotsiaalse või äriteo elluviimiseks. See ülesanne toetas Edu ja Tegu ettevõtlustegude konkurssi.

Võistluse parimaid premeeriti 6. aprillil toimunud pidulikul aktusel. Võidumeeskonnad tulid sel korral Tartu Forseliuse Koolist, Pärnu Vanalinna Põhikoolist ja Pärnu Mai Koolist.

## **5. VÕISTLUS EESTI PARIM MINIFIRMA 2018**

Minifirmade arv 2017/18 õppeaastal kasvas. 2017/18 õppeaastal tegutses Eestis 67 minifirmat 30 koolis (eelmisel aastal 48 23-s koolis). Jätkasime traditsiooni ja korraldasime sarnaselt eelmise aastaga Eesti minifirmade võistluse koos Valgamaa noorte ettevõtlikkuskonkursiga „Nupp nokib“. Võistlus toimus 16. aprillil Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses koostöös Valgamaa Arenguagentuuriga, osales 12 minifirmat.

**Eesti parim minifirma 2018** on Põlva Kooli minifirma **Kristallselge**. Noorte juhendaja on Kaia Tamm ning tooteks kristallikujulised seebid, mida müüdi tuhandete eurode eest.

**Teise koha saavutas minifirma Motivatsioonilaks** Kadrina Keskkoolist, juhendaja Raimo Maasik. Minifirma tooteks olid motiveerivate siltidega smuutid, mida pakuti meelsasti erinevatel üritustel.

**Kolmanda koha sai minifirma Koduingel** Valga Põhikoolist. Juhendaja Maria Sikk ja tooteks inglisa suitsuandurid.

## **6. VÕISTLUS EESTI PARIM ÕPILASFIRMA 2018**

Võistlus Eesti parim õpilasfirma 2018 toimus koos JA Eesti aastaauhindade galaga 11. mail Tartus Eesti Rahva Muuseumis. Võistlusele pääses oma tegevusaruande põhjal 21 parimat õpilasfirmat. Kokku tegutses 2017/18 õppeaastal Eestis 384 õpilasfirmat, nendest 317 õpilasfirmat gümnaasiumis ja kutsekoolis, ülejäänud 67 õpilasfirmat olid põhikooli õpilaste minifirmad.

Võistlus koosneb sarnaselt Euroopa võistlusele neljast etapist – võistlusaruanne, mis esitatakse võistlusele pääsemiseks, õpilasfirma lavaesinemine, müügioskuste demonstratsiooni müügistendi juures ning žürii risküsitlus.

**Eesti parimaks õpilasfirmaks 2018 krooniti ÕF sEst Tallinna Reaalkoolist**, kes panid Eesti loodust (lilli, samblaid, lehti) ehetesse. Noorte juhendaja oli Riin Saar.

**II koha pälvis õpilasfirma Best Ice** Tallinna 21. Koolist, juhendaja Epp Vodja. Õpilasfirma tooteks oli Kalevi kommidega jäätis.

**III koha pälvis õpilasfirma Rabavesi** Põlva Gümnaasiumist, juhendaja Kaia Tamm. Õpilasfirma pakkus rabaveest filtreeritud näovett.

## **7. MENTORITE METSAKOOL – SUVEKOOL ÕPILASFIRMA VILISTLASTELE**

2018. aastal korraldas meie vilistlasorganisatsioon JA alumni õpilaste suvekooli samaaegselt meie korraldatava õpetajate suvekooliga Lammasmäel. Üritus oli suunatud õpilasfirma programmi vilistlastele, et innustada neid uuel õppeaastal olema mentoriks järgmistele õpilasfirmadele.

## **8. YOUTH EMPOWERED EESTI AVASEMINAR**

2018. aastal jätkasime koostööd Coca-Cola HBC Eestiga ning olime nende partneriks Youth Empowered programmi elluviimisel. Youth Empowered programmi eesmärk on valmistada noori ette tööturule astumiseks, tõsta nende ettevõtlus- ja digioskusi. Koostöös Coca-Cola ja SEB pangaga korraldasime noortele inspiratsioonisündmuse ja hackathoni „Meil ei ole planeeti B“, mille eesmärk oli kaasa aidata noorte roheliste ideede loomisele ja arendamisele, et luua alus õpilasfirmade tekkeks. Avaseminarist 6. oktoobril võttis osa 83 noort üle Eesti. Noored genereerisid rohelisi ideid termokottidest kuni lapsi prügi sorteerimisele innustavate prügikastideni.

Enamik osalenutest alustaid pärast üritust oma õpilasfirmaga ja viisid hackathonil arendatud idee ellu.

Youth Empowered egiidi all toimusid ka õpilasfirmade koolituspäevad Tallinnas, Tartus ja Pärnus.

## **9. TÖÖVARJUPÄEV 22. NOVEMBRIL**

JA populaarne karjääriprogramm andis sel aastal umbes 3000 gümnasistile võimaluse tutvuda ettevõtja või oma ala spetsialisti tööpäevaga.

### **Piirkondlik tasand**

JA Eesti osaleb piirkondade ettevõtlus- ja majanduspäevadel, viib läbi inspireerivaid töötube noortele ning tutvustab piirkondades majandusõpetajatele ja koolidirektoritele oma majandus- ja ettevõtlusõppe programme. See tegevus toimus aktiivselt ka 2018. aastal, eesmärgiga jõuda ettevõtlusõppega võimalikult paljudesse koolidesse ja noorteni.

### **ÕPILASFIRMADE LAADAD**

Piirkondlike õpilasfirmade laatade arv ja populaarsus tõuseb aasta-aastalt. Enamasti korraldavad kohalikke laatu kohalikud entusiastid. JA Eesti pakkus õpilasfirmadele erinevate partnerite toel müügivõimalusi messi Noor Meister 2018 raames Tallinnas Eesti Näituste hallis 3.-4. mail ja 1. juunil Tallinna vanalinnapäevade programmi raames Šnelli pargis.

Jõulueelsed õpilasfirmade laadad toimusid kohalike eestvedamisel Värskas, Pärnus, Tartus, Raplas ja Narvas.

### **Rahvusvaheline tasand**

CBEwB projekti raames külastasid Eesti õpilased laatu teistes projekti riikides. Eesti korraldas kolm rahvusvahelist üritust – Eesti õpilasfirmade laada, Nordeni konverentsi ja CBEwB projekti lõppürituse.

1. 9. veebruaril osales Eesti Õpilasfirmade laadal 93 CBEwB projektiga seotud õpilast.
2. 9. märtsil CBEwB projekti laadal Helsingis osales 25 Eesti õpilast.
3. 9.-11. aprillil võttis Läti rahvusvahelisest õpilasfirmade laadast osa 25 CBEwB õpilast Eestist. Kõik õpilased osalesid ka laadale järgnenud rahvusvahelisel konverentsil.
4. 16.-17. mail osales Rootsi laadal 24 Eesti õpilast.
5. Korraldasime Eestis 2.-4. novembril Norden projekti rahastusel CBEwB projekti jätkuks rahvusvahelise õpilaskonverentsi Eesti, Soome, Läti ja Leedu õpilasfirmadele, et nad saaksid luua ühiseid õpilasfirmasid või planeerida

rahvusvahelist koostööd. Konverentsist võttis osa 70 noort ja teema oli „Sustainopreneurship – easier done than said“.

6. CBEwB lõppkonverentsil 13.detsembris Tallinnas osales kokku 101 õpilast ja õpetajat projekti riikidest Soomest, Rootsist, Lätist ja Eestist.

## **EUROOA ÕPILASFIRMADE VÕISTLUS 2018 – JA COMPANY OF THE YEAR COMPETITION 2018**

Eesti parim õpilasfirma sEst esindas Eestit Euroopa õpilasfirmade võistlusel Belgradis 16.-19. juulil ja jäis seal silma oma särava esitluse ning hea müügiga.

## **JÄRELKASV**

Meie vilistlasorganisatsioon JA Alumni Estonia korraldas 2018. aasta augustis Eestis Euroopa suurürituse– JA Alumni aastakonverentsi Create, millest võttis osa ca 200 JA vilistlast Euroopast ja maailmast.

Kohalikul tasandil aitasid JA Alumni Estonia liikmed kaasa JA erinevate õpilasürituste organiseerimisel.

Täiesti JA Alumni organiseerimisel toimus Mentorite metsakool õpilasfirma vilistlastele 27.-29. juunil Lammasmäel. Osales 30 õpilast. Samuti korraldasid vilistlased 27.-29. septembril hakkatoni 40 õpilasele Tartus. Eesmärgiks oli kokku tuua noored, kes on huvitatud õpilasfirma loomisest ning oma idee väljamõtlemisest.

Traditsiooniliselt korraldas JA Alumni Töövarjupäeva Krooni 22. novembril.

## **KOOSTÖÖ JA TOETAJAD**

2018. aastal oli JA Eesti suurtoetajaks jätkuvalt SEB Pank. SEB Pank toetas JA Eesti põhikooli programmide arendamist ja leviku laiendamist, samuti majandusõpiku trükki ja kujundust.

2018. aasta suurim koostööprojekt oligi uue gümnaasiumi majandusõpiku väljaandmine, mida toetas hulk ettevõtteid. Lisaks SEB Pangale ja EBSile Graanul Invest, PwC, Ridango, Taxify, Tallinna Sadam, Tallink, Skype, Southwestern Advantage, Coca-Cola HBC, Manpower, Valio, Viking Window, Vitamin Well, Elisa, advokaadibüroo Sorainen, Maksu- ja Tolliamet, Eesti Kindlustusseltside Liit, Tarbijakaitseamet, Büroomaailm.

Jätkus tihe koostöö Coca-Cola HBC Eestiga, kellele oleme nende programmi Youth Empowered Eesti partner. Jätkus koostöö EBSi, Baltika Grupi, Viking Line'i, Manpoweri ja Äripäevaga.

Tihenes koostöö Haridus- ja Teadusministeeriumi, Innove ning ettevõtlusõppega tegelevate organisatsioonidega tänu 2016. aastast käivitunud ja Euroopa Sotsiaalfondist rahastatud ettevõtlusõppe arendamise programmile Edu ja Tegu (Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel).

Projekti partnerid on Eesti kuus riiklikku ülikooli, EBS, Ettevõtluskõrgkool Mainor, Ida-Virumaa ettevõtluskeskus ja SA Innove.

Meil on hea meel, et 2018. aastal lisandus JA Eestile mitmeid eraannetajaid. JA Eesti suurtoetajad on Raul Tagaväli, Oliver Peek ja Madis Mür. 2009. aastast oleme Ma armastan aidata annetuskonnas, mille kaudu on meile lisandunud mitmed püsiannetajad.

Oleme rõõmsad koostöö üle paljude partnerite, toetajate ja vabatahtlikega.

### **Partnerid**

Ajujaht  
Coca-Cola HBC Eesti AS  
Estonian Business School  
EBS Gümnaasium  
Kristiine Kaubanduskeskus AS  
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda  
Eesti Majandus- ja ettevõtlusõpetajate  
Selts  
Eesti Pank  
SA Innove  
Eesti Vabaühenduste Liit  
Graanul Invest AS  
Haridus- ja Teadusministeerium  
Ida-Viru Ettevõtluskeskus

JA Alumni Estonia  
Manpower OÜ  
Maksu- ja Tolliamet  
Rocca al Mare Kaubanduskeskus AS  
SEB Pank  
Tallinna 21. Kool  
Tallinna Ettevõtlusamet  
Tallinna Reaalkool  
Tartu Jaan Poska Gümnaasium  
Tartu Ärinõuandla  
USA saatkond Eestis  
Velvet OÜ

## **Toetajad**

Aasa Global AS  
Advokaadibüroo Sorainen  
Pricewaterhousecoopers AS  
Baltika Group AS  
Coca-Cola HBC Eesti AS  
EBS Education OÜ  
Eesti Kindlustusseltside Liit  
Elisa Eesti AS  
GKR Invest OÜ  
Graanul Invest AS  
Infotark AS  
Investeerimisklubi Igavene Heategu MTÜ  
Kalev Chocolate Factory AS  
Maksu- ja Tolliamet  
Manpower OÜ  
Maxima Eesti OÜ  
Miski OÜ  
Müüri Tall OÜ  
OM Filmistuudio OÜ  
Realister OÜ  
Ridango AS  
SEB Pank AS  
Skype Eesti  
Sportradar OÜ  
Southwestern Advantage Eesti  
Startup Estonia  
Sysop OÜ  
Tallinna Ettevõtlusamet  
Tallink Grupp AS  
Tallinna Sadam AS  
Tarbijakaitseamet  
Taxify OÜ  
Team Adventure OÜ  
United Capital OÜ  
USA saatkond Eestis  
Valio Eesti AS  
Viking Line OÜ  
Viking Window AS  
Äripäev AS

## **Eraannetajad**

Anu Elmi  
Aune Lillemets  
Esko Haas  
Hans Sten Pisang  
Kirill Nikolaitchik  
Kristo Kägu  
Kätlin Paabel  
Linda Press  
Madis Müür  
Nadežda Šmakova  
Oliver Peek  
Peeter Tohver  
Raul Tagaväli  
Sandra Meigas  
Taavi Önnis  
Tanaya Ramesh Katarki

## Vabatahtlikud

Aet Kull  
 Aili Ohlau  
 Airiin Kadakmaa  
 Alisa Bostan  
 Ander Hindremäe  
 Andre Kalde  
 Andre Lepaste  
 Andrei Korobeinik  
 Andrus Altrov  
 Andry Padar  
 Anette Järvpõld  
 Annabell Dontsov  
 Anne Sulling  
 Anne-Mai Helemäe  
 Arabella-Kristina Allvee  
 Arles Krämann  
 Ave Rosenberg  
 Benedikte Petrutis  
 Christopher Roosla  
 Dmitri Matin  
 Edward Rebane  
 Egon Vaiksaar  
 Elise Taal  
 Ene Andruškevitšus  
 Ene Andruškevitšus  
 Enel Tubin  
 Erik Sven Pärtin  
 Eva-Maria Uusman  
 Evelin Bachmann  
 Evelyn Sepp  
 Fred Mühls  
 Gert-Kristjan Rungi  
 Gregor Mändma  
 Grete Allik  
 Grete Elmi  
 Grigori Ilkevits  
 Heliisa Mets  
 Hendrik Hindov  
 Inno Borodenko  
 Ivar Jegerson  
 Jaak Roosaare  
 Jane Juus  
 Joosep Heinsalu  
 Juhan Jürlau  
 Juhan Kokla  
 Julius Tarand  
 Kai Kahre

Kaja Koovit  
 Kalev Villem  
 Karita Särekannu  
 Karoliina Villem  
 Katarina Ann Stokes  
 Katja Ljubobratets  
 Katrin Kivisild  
 Kelly Kangur  
 Ken-Tristan Peterson  
 Kevin Juus  
 Kevin Reisenbuk  
 Kevin Stern  
 Kirsika-Marian Bazilenko  
 Krista Kink  
 Kristel Ratas  
 Kristi Goldberg  
 Kristi Jõesaar  
 Kristi Krilovs  
 Kristi Ploom  
 Kristiina Kägu  
 Kristiina Toomik  
 Kristine Ross  
 Kristjan A. Jagor  
 Kristjan Kangro  
 Kädi Alanurm  
 Laura-Liisa Liiu  
 Liisa Aavik  
 Liisa Jõerüüt  
 Liisi Hansen  
 Maarika Truu  
 Madis Vodja  
 Margaret Niine  
 Marge Täks  
 Maria Kängsep  
 Maria Rahamägi  
 Marianne Kobin  
 Marianne Raid  
 Marko Oolo  
 Markus Meresma  
 Marko-Raul Peetersoo  
 Mart Vainu  
 Martin Grand  
 Martin Tammvee  
 Mayri Tiido  
 Merilin Priilinn-Türk  
 Merit Puustusmaa  
 Mirjam Vodi

Oliver Peek  
Paavo Pilv  
Peeter Tohver  
Piret Essenson  
Raimond Lume  
Rain Neemlaid  
Ralf Raava  
Raul Esko  
Rein Loik  
Richard Rumvolt  
Rudolf-Gustav Hanni  
Sandra Võsaste  
Sergei Mjasnõh

Stefani Altma  
Sylvia Krupp  
Tiina Saarmann  
Tiina Varamäe  
Timo Kask  
Urmas Habakukk  
Valdar Liive  
Victoria Tääker  
Viktor Tammeveski  
Virko Kuusk  
Ülari Alamets  
Üllar Juhanson

Aruande koostas

Kersti Loor  
JA Eesti juhatuse liige

## Raamatupidamise aastaaruanne

### Bilanss

(eurodes)

|                                              | 31.12.2018     | 31.12.2017     | Lisa nr |
|----------------------------------------------|----------------|----------------|---------|
| Varad                                        |                |                |         |
| Käibevarad                                   |                |                |         |
| Raha                                         | 152 341        | 143 083        | 2       |
| Nõuded ja ettemaksed                         | 111 816        | 58 658         | 3       |
| Varud                                        | 20 628         | 7 186          | 4       |
| <b>Kokku käibevarad</b>                      | <b>284 785</b> | <b>208 927</b> |         |
| Põhivarad                                    |                |                |         |
| Materiaalsed põhivarad                       | 3 804          | 5 789          | 6       |
| <b>Kokku põhivarad</b>                       | <b>3 804</b>   | <b>5 789</b>   |         |
| <b>Kokku varad</b>                           | <b>288 589</b> | <b>214 716</b> |         |
| Kohustised ja netovara                       |                |                |         |
| Kohustised                                   |                |                |         |
| Lühiajalised kohustised                      |                |                |         |
| Võlad ja ettemaksed                          | 25 535         | 45 637         | 8       |
| Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused | 63 250         | 89 164         | 9       |
| <b>Kokku lühiajalised kohustised</b>         | <b>88 785</b>  | <b>134 801</b> |         |
| <b>Kokku kohustised</b>                      | <b>88 785</b>  | <b>134 801</b> |         |
| Netovara                                     |                |                |         |
| Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem      | 79 915         | 36 363         |         |
| Aruandeaasta tulem                           | 119 889        | 43 552         |         |
| <b>Kokku netovara</b>                        | <b>199 804</b> | <b>79 915</b>  |         |
| <b>Kokku kohustised ja netovara</b>          | <b>288 589</b> | <b>214 716</b> |         |

## Tulemiaruanne

(eurodes)

|                                                            | 2018            | 2017            | Lisa nr |
|------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------|---------|
| Tulud                                                      |                 |                 |         |
| Annetused ja toetused                                      | 719 534         | 601 851         | 10      |
| Tulu ettevõtlusest                                         | 86 486          | 72 063          | 11      |
| Muud tulud                                                 | 256             | 38              |         |
| <b>Kokku tulud</b>                                         | <b>806 276</b>  | <b>673 952</b>  |         |
| Kulud                                                      |                 |                 |         |
| Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud | -574 412        | -584 891        | 12      |
| Mitmesugused tegevuskulud                                  | -58 085         | -17 093         |         |
| Tööjõukulud                                                | -51 633         | -27 054         | 13      |
| Põhivarade kulum ja väärtuse langus                        | -1 986          | -1 350          | 6       |
| Muud kulud                                                 | -8              | 0               |         |
| <b>Kokku kulud</b>                                         | <b>-686 124</b> | <b>-630 388</b> |         |
| <b>Põhitegevuse tulem</b>                                  | <b>120 152</b>  | <b>43 564</b>   |         |
| Intressitulud                                              | 8               | 6               |         |
| Muud finantstulud ja -kulud                                | -271            | -18             |         |
| <b>Aruandeaasta tulem</b>                                  | <b>119 889</b>  | <b>43 552</b>   |         |

## Rahavoogude aruanne

(eurodes)

|                                                                | 2018         | 2017           | Lisa nr |
|----------------------------------------------------------------|--------------|----------------|---------|
| Rahavood põhitegevusest                                        |              |                |         |
| Põhitegevuse tulem                                             | 120 152      | 43 564         |         |
| Korrigeerimised                                                |              |                |         |
| Põhivarade kulum ja väärtuse langus                            | 1 986        | 1 350          | 6       |
| <b>Kokku korrigeerimised</b>                                   | <b>1 986</b> | <b>1 350</b>   |         |
| Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus             | -53 159      | 18 679         |         |
| Varude muutus                                                  | -13 442      | 4 553          | 4       |
| Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus         | -46 016      | 50 351         |         |
| Laekunud intressid                                             | 8            | 6              |         |
| <b>Kokku rahavood põhitegevusest</b>                           | <b>9 529</b> | <b>118 503</b> |         |
| Rahavood investeerimistegevusest                               |              |                |         |
| Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel | 0            | -3 180         |         |
| <b>Kokku rahavood investeerimistegevusest</b>                  | <b>0</b>     | <b>-3 180</b>  |         |
| <b>Kokku rahavood</b>                                          | <b>9 529</b> | <b>115 323</b> |         |
| Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses                     | 143 083      | 27 778         | 2       |
| <b>Raha ja raha ekvivalentide muutus</b>                       | <b>9 529</b> | <b>115 323</b> |         |
| Valuutakursside muutuste mõju                                  | -271         | -18            |         |
| Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus                       | 152 341      | 143 083        | 2       |

## Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

|                    |                     | Kokku netovara |
|--------------------|---------------------|----------------|
|                    | Akumuleeritud tulem |                |
| <b>31.12.2016</b>  | 36 363              | 36 363         |
| Aruandeaasta tulem | 43 552              | 43 552         |
| <b>31.12.2017</b>  | 79 915              | 79 915         |
| Aruandeaasta tulem | 119 889             | 119 889        |
| <b>31.12.2018</b>  | 199 804             | 199 804        |

# Raamatupidamise aastaaruande lisad

## Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

### Üldine informatsioon

SA Junior Achievement Eesti 2018. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Finantsaruandluse standardi põhiohused on kehtestatud Eesti Vabariigi Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid. SA Junior Achievement Eesti tulude ja kulude aruanne on koostatud vastavalt RTJ 14 juhendile.

### Finantsvarad

Finantsvaradeks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvaraga otseselt seotud tehingukulutusi. Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõtte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

### Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid ja lühiajalisi pangadeposiite. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid tegevusest kaudsel meetodil. Investeeringu- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

### Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused seisuga 31. detsember 2018 on ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

### Nõuded ja ettemaksud

Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud üldhalduskuludes. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

### Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude kulude kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varude sihtfinantseerimise korral võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud varu bilansis arvele tema soetusmaksumuses, varude soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit, sihtfinantseerimise kohustus kajastatakse tulus varude kuluks kandmise perioodis.

### Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 640 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

**Põhivarade arvelevõtmise alampiir 640****Rendid**

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

**Finantskohustised**

Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid ning lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi.

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantskohustusega otseselt seotud tehingukulutusi. Finantskohustused kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

**Tulud**

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

SA Junior Achievement Eesti tulud on seotud põhikirjalise tegevusega: koolituste korraldamisega ja õppematerjalide müügiga.

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglasel väärtuses. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes "Annetused ja toetused" kirjel.

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

**Seotud osapooled**

Sihtasutus loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole ärilistele otsustele. Seotud osapooled on sihtasutuse juhatus ning eelnevalt kirjeldatud isikute lähisugulased ja nendega seotud ettevõtted.

## Lisa 2 Raha

(eurodes)

|                   | 31.12.2018     | 31.12.2017     |
|-------------------|----------------|----------------|
| Sularaha kassas   | 553            | 276            |
| Arvelduskontod    | 151 788        | 142 807        |
| <b>Kokku raha</b> | <b>152 341</b> | <b>143 083</b> |

## Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

|                                    | 31.12.2018     | 12 kuu jooksul | Lisa nr |
|------------------------------------|----------------|----------------|---------|
| Nõuded ostjate vastu               | 3 795          | 3 795          |         |
| Ostjatelt laekumata arved          | 3 795          | 3 795          |         |
| Maksude ettemaksed ja tagasinõuded | 6              | 6              | 5       |
| Muud nõuded                        | 103 042        | 103 042        | 9       |
| Ettemaksed                         | 4 973          | 4 973          |         |
| Tulevaste perioodide kulud         | 4 973          | 4 973          |         |
| <b>Kokku nõuded ja ettemaksed</b>  | <b>111 816</b> | <b>111 816</b> |         |

  

|                                    | 31.12.2017    | 12 kuu jooksul | Lisa nr |
|------------------------------------|---------------|----------------|---------|
| Nõuded ostjate vastu               | 5 903         | 5 903          |         |
| Ostjatelt laekumata arved          | 5 903         | 5 903          |         |
| Maksude ettemaksed ja tagasinõuded | 6             | 6              | 5       |
| Muud nõuded                        | 51 949        | 51 949         | 9       |
| Ettemaksed                         | 800           | 800            |         |
| Tulevaste perioodide kulud         | 488           | 488            |         |
| Muud makstud ettemaksed            | 312           | 312            |         |
| <b>Kokku nõuded ja ettemaksed</b>  | <b>58 658</b> | <b>58 658</b>  |         |

## Lisa 4 Varud

(eurodes)

|                                 | 31.12.2018    | 31.12.2017   |
|---------------------------------|---------------|--------------|
| <b>Müügiks ostetud kaubad</b>   | <b>20 628</b> | <b>7 186</b> |
| Müügiks trükitud õppematerjalid | 20 628        | 7 186        |
| <b>Kokku varud</b>              | <b>20 628</b> | <b>7 186</b> |

Seoses vananemisega kanti aruandeaastal maha õppematerjali summas 1925,40€.

## Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

|                                               | 31.12.2018 |              | 31.12.2017 |              |
|-----------------------------------------------|------------|--------------|------------|--------------|
|                                               | Ettemaks   | Maksuvõlg    | Ettemaks   | Maksuvõlg    |
| Üksikisiku tulumaks                           |            | 1 787        |            | 1 395        |
| Sotsiaalmaks                                  |            | 7 100        |            | 5 885        |
| Kohustuslik kogumispension                    |            | 205          |            | 177          |
| Töötuskindlustusmaksed                        |            | 325          |            | 279          |
| Ettemaksukonto jääk                           | 6          |              | 6          |              |
| <b>Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad</b> | <b>6</b>   | <b>9 417</b> | <b>6</b>   | <b>7 736</b> |

## Lisa 6 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

|                     | Masinad ja seadmed | Kokku        |
|---------------------|--------------------|--------------|
|                     |                    |              |
| <b>31.12.2016</b>   |                    |              |
| Soetusmaksumus      | 9 258              | 9 258        |
| Akumuleeritud kulum | -5 299             | -5 299       |
| <b>Jääkmaksumus</b> | <b>3 959</b>       | <b>3 959</b> |
|                     |                    |              |
| Ostud ja parendused | 3 180              | 3 180        |
| Amortisatsioonikulu | -1 350             | -1 350       |
|                     |                    |              |
| <b>31.12.2017</b>   |                    |              |
| Soetusmaksumus      | 12 438             | 12 438       |
| Akumuleeritud kulum | -6 649             | -6 649       |
| <b>Jääkmaksumus</b> | <b>5 789</b>       | <b>5 789</b> |
|                     |                    |              |
| Amortisatsioonikulu | -1 985             | -1 985       |
|                     |                    |              |
| <b>31.12.2018</b>   |                    |              |
| Soetusmaksumus      | 12 438             | 12 438       |
| Akumuleeritud kulum | -8 634             | -8 634       |
| <b>Jääkmaksumus</b> | <b>3 804</b>       | <b>3 804</b> |

## Lisa 7 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

|                  | 2018  | 2017  |
|------------------|-------|-------|
| Kasutusrendikulu | 6 316 | 8 102 |

Aruandeperioodil on kajastatud ruumide rendimakseid 3 142 eurot ja sõiduki rendimakseid 3 174 eurot.

## Lisa 8 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

|                                  | 31.12.2018    | 12 kuu jooksul | Lisa nr |
|----------------------------------|---------------|----------------|---------|
| Võlad tarnijatele                | 2 036         | 2 036          |         |
| Võlad töövõtjatele               | 13 982        | 13 982         |         |
| Maksuvõlad                       | 9 417         | 9 417          | 5       |
| Muud võlad                       | 100           | 100            |         |
| Muud viitvõlad                   | 100           | 100            |         |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b> | <b>25 535</b> | <b>25 535</b>  |         |
|                                  |               |                |         |
|                                  | 31.12.2017    | 12 kuu jooksul | Lisa nr |
| Võlad tarnijatele                | 5 023         | 5 023          |         |
| Võlad töövõtjatele               | 12 484        | 12 484         |         |
| Maksuvõlad                       | 7 736         | 7 736          | 5       |
| Muud võlad                       | 20 040        | 20 040         |         |
| Muud viitvõlad                   | 20 040        | 20 040         |         |
| Saadud ettemaksed                | 354           | 354            |         |
| Muud saadud ettemaksed           | 354           | 354            |         |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b> | <b>45 637</b> | <b>45 637</b>  |         |

## Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused (eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

|                                                                 | 31.12.2016 | Saadud  | Tulu     | 31.12.2017 |
|-----------------------------------------------------------------|------------|---------|----------|------------|
| Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks                             |            |         |          |            |
| EETA projekt                                                    | 16 914     | 46 652  | -55 968  | 7 598      |
| Tallinna Linnakantselei<br>Ettevõtlusamet                       |            | 3 000   | -3 000   |            |
| Haridus- ja Teadusministeerium                                  |            | 20 040  | -20 040  |            |
| Rahandusministeerium-<br>Välisministeerium                      |            | 42 210  | 0        | 42 210     |
| ICEE projekt                                                    | 1 578      | 32 676  | -1 578   | 32 676     |
| FORG UNG Foretagsamhet<br>160316F09423 Erasmus                  | 1 853      | 7 225   | -9 078   |            |
| US Disbursing Officer SYM 8769                                  | 5 147      | 23 177  | -28 324  |            |
| Fonden for Entreprenorskab ESP final<br>reimbursement           |            | 9 100   | -9 100   |            |
| Varsinais-Suomen Liitto CBEwB<br>projekt CB276                  | -66 372    | 436 788 | -422 357 | -51 941    |
| JA-YE Europe                                                    | -10 000    | 10 000  | 0        |            |
| Õpiku avaldamise toetuseks                                      |            | 1 680   | 0        | 1 680      |
| Graanul Invest OÜ                                               |            | 5 000   | 0        | 5 000      |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine<br/>tegevuskuludeks</b>            | -50 880    | 637 548 | -549 445 | 37 223     |
| <b>Kokku sihtotstarbelised tasud,<br/>annetused ja toetused</b> | -50 880    | 637 548 | -549 445 | 37 223     |
|                                                                 |            |         |          |            |
|                                                                 | 31.12.2017 | Saadud  | Tulu     | 31.12.2018 |
| Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks                             |            |         |          |            |
| EETA projekt                                                    | 7 598      | 112 388 | -117 059 | 2 927      |
| Tallinna Linnakantselei<br>Ettevõtlusamet                       |            | 2 000   | -2 000   |            |
| Haridus- ja Teadusministeerium                                  |            | 21 200  | -15 200  | 6 000      |
| Rahandusministeerium-<br>Välisministeerium                      | 42 210     | 33 770  | -21 657  | 54 323     |
| Õpiku avaldamise toetuseks                                      | 1 680      |         | -1 680   |            |
| Graanul Invest OÜ                                               | 5 000      |         | -5 000   |            |
| Aasa Global AS toetus laadale                                   |            | 1 000   | -1 000   |            |
| Heategu MTÜ toetus laadale                                      |            | 1 063   | -1 063   |            |
| Viking Windows AS toetus<br>majandusõpiku väljaandmiseks        |            | 5 000   | -5 000   |            |
| Rahandusministeerium                                            |            | 2 000   | -2 000   |            |
| ICEE projekt                                                    | 32 676     | 0       | -51 689  | -19 013    |
| Varsinais-Suomen Liitto CBEwB<br>projekt CB276                  | -51 941    | 391 059 | -421 132 | -82 014    |
| Põhjamaade Ministrite Nõukogu<br>Infobüroo NGSET                |            | 11 412  | -13 421  | -2 009     |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine<br/>tegevuskuludeks</b>            | 37 223     | 580 892 | -657 901 | -39 786    |
| <b>Kokku sihtotstarbelised tasud,<br/>annetused ja toetused</b> | 37 223     | 580 892 | -657 901 | -39 786    |

## Lisa 10 Annetused ja toetused

(eurodes)

|                                              | 2018           | 2017           | Lisa nr |
|----------------------------------------------|----------------|----------------|---------|
| Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks          | 657 901        | 549 445        | 9       |
| Mittesihtotsatabelised annetused ja toetused | 61 633         | 52 406         |         |
| <b>Kokku annetused ja toetused</b>           | <b>719 534</b> | <b>601 851</b> |         |

## Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

|                                 | 2018          | 2017          |
|---------------------------------|---------------|---------------|
| Õppematerjalide müük            | 28 521        | 15 254        |
| Muud tulud (reklaam, teenused)  | 32 643        | 1 000         |
| Koolitus, osavõtumaksud         | 25 322        | 55 809        |
| <b>Kokku tulu ettevõtlusest</b> | <b>86 486</b> | <b>72 063</b> |

## Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

|                                                                         | 2018           | 2017           | Lisa nr |
|-------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|---------|
| Transpordikulud                                                         | 28 308         | 23 205         |         |
| Lähetuskulud                                                            | 3 050          | 3 993          |         |
| Tööjõukulud                                                             | 136 179        | 125 726        | 13      |
| Ürituste korraldamine ja nendes osalemine                               | 98 288         | 125 545        |         |
| Toetused koolidele                                                      | 11 996         | 52 900         |         |
| Väljamaksed partnerorganisatsioonidele                                  | 269 175        | 250 341        |         |
| Üldkulud                                                                | 11 640         | 0              |         |
| Kulud õppematerjalidele                                                 | 15 059         | 0              |         |
| Muud                                                                    | 717            | 3 181          |         |
| <b>Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud</b> | <b>574 412</b> | <b>584 891</b> |         |

## Lisa 13 Tööjõukulud

(eurodes)

|                                                                               | 2018           | 2017           |
|-------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|
| Palgakulu                                                                     | 139 594        | 113 978        |
| Sotsiaalmaksud                                                                | 48 218         | 38 802         |
| <b>Kokku tööjõukulud</b>                                                      | <b>187 812</b> | <b>152 780</b> |
| Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna | 136 179        | 125 726        |
| Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale                                | 6              | 6              |

SA Junior Achievement Eesti keskmine töötajate arv oli aruandeaastal 8 inimest, lisaks maksti tasusid koolituste läbivijatele.

SA Junior Achievement Eesti juhatuse liikmete töötasu oli 43 676 eurot.

Nõukogu liikmetele tasu ei makstud.

## Lisa 14 Seotud osapooled

(eurodes)

### Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

| 2018                                                                                                                             | Ostud |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad | 4 000 |
|                                                                                                                                  |       |
| 2017                                                                                                                             | Ostud |
| Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad | 1 500 |

| Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused |        |        |
|-------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|
|                                                                               | 2018   | 2017   |
| Arvestatud tasu                                                               | 43 676 | 46 153 |

Aruandeaastal ostis SA Junior Achievement Eesti teenust Hundi Konsultatsioonid OÜ-lt (seotud isikuks on Epp Vodja) summas 3900 eurot ja Klaabu, Nipi ja Tige UÜ-lt (seotud isikuks Kersti Loor) summas 100 eurot. Summa on toodud real "Tegev-ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud".

# Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 14.06.2019

**Sihtasutus Junior Achievement Eesti (registrikood: 90000587) 01.01.2018 - 31.12.2018 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:**

| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| EPP VODJA          | Juhatuse liige     | 14.06.2019           |
| KERSTI LOOR        | Juhatuse liige     | 14.06.2019           |

## SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Junior Achievement Eesti nõukogule

### Arvamus

Oleme auditeerinud Sihtasutus Junior Achievement Eesti (sihtasutus) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2018 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt sihtasutuse finantsseisundit seisuga 31.12.2018 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

### Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme sihtasutusest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

### Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

### Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas sihtasutuse likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad sihtasutuse raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

### Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks sihtasutuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsibi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärselt kahtlust sihtasutuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Krista Rosenberg

Vandeauditori number 494

KR Finants OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 237

Märjamaa vald, Rapla maakond

15.06.2019

## Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Junior Achievement Eesti (registrikood: 90000587) 01.01.2018 - 31.12.2018 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| KRISTA ROSENBERG   | Vandeaudiitor      | 14.06.2019           |

## Tegevusalad

|                                |            |                |
|--------------------------------|------------|----------------|
| Tegevusala                     | EMTAK kood | Põhitegevusala |
| Muu mujal liigitamata koolitus | 85599      | Jah            |

## Sidevahendid

|                   |              |
|-------------------|--------------|
| Liik              | Sisu         |
| Telefon           | +372 6210998 |
| Mobiiltelefon     | +372 5030477 |
| E-posti aadress   | junior@ja.ee |
| Veebilehe aadress | www.ja.ee    |